

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:

RUA CORONEL MORAES, 338
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA.

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I I I

SÃO PAULO. 1936, RUGSĖJO - SETEMBRO 12 D.

NR. (37) 61

Pamaldos

SEKMADIENI, RUGSĖJO 13 D.
pamaldos lietuviams bus:

11 valandą — Svento Juozapo
bažnyčioje (Villa Zelinoj).

11 valandą — Suma Svento An-
tano do Pary bažnyčioje.

Jubiliejinis susirinkimas

Sių metų rugsėjo 6 d. São Paulo L. R. K. Sv. Juozapo Bendruomenė šventė savo aštuonerių metų sukaktį pirmą kartą savo Sv. Juozapo bažnyčioje, Villa Zelinoj. Pirmą tuo laiku tebuvo dar baiglama statyti bažnyčia, o todėl ir te galėjome 7-rių metų sukaktį apvaidinti tik Svento Antano do Pary bažnyčioje. Siemet visai kas kita prisirinko žmonių pilnutelė bažnyčia iš visų tolimiausių São Paulo rajonų. Tai buvo tikri Lietuvos atlidai. Iškilmingos pamaldas laikė su procesija kun. B. Sugintas, o pamokslą, pritaikintą šiai iškilmei, pasakė pirmą kartą neseniai atvykęs iš Lietuvos kun. Pijus Ragažinskas. Pamoksle daug gražių minčių išskėlė apie Tėvynės meilę, o paskiau ypatingai pabrėžė būtiną reikimą visiems pasauliečiams imtis uoliai apsaugoti savo tautinę bažnyčią. Pabrėžė, kad tam kilniam darbui trukdė Dr. P. Maciulis draug su savo nelemtais sėbrais Majais ir Ciuvinskais, varydami ilykščią propagandą per savo „Lietuvį“, atkalbinėdami žmones nuo aukų davimo, o todėl ir užsipelnęs negarbingą pravardę „Išgama“. Gražiai ir tiksliai rūšijetė katalikiškos spaudos reikimą, o ypač džiaugėsi dideliu laimėjimu, tu rintis savo Bendruomenės organą „Šviessa“, kuris nemažai prisidėjo ne tik prie mūsų B-nės išjudinimo, bet ir buvo vie ninteliu ir galingiausiu ginklu gintis nuo kolonijos parazitų, susipletusių apčiai prie minėto „Lietuvio“. Bendrai gan įtikinamai ir tiesiog jaudinančiai kalbėjo, kad daugelis net ir apsi- verkė, beklausydamai įdėmiai, kokių didelių vargų ir pasiaukavimų kolonijos

Italijoje irgi samokslas

ROMA — ITALIJA. (U. P.). 10. Skubiai. Iš patikrintų šaltinių su-
žinota, kad vyriausybės organai susekė didelę slaptą ekstremistų organizaciją,
prieš esamą tvarką. Šios organizacijos centras buvo pačioje Romoje, o skyriai
didesniuose miestuose, ypačiai Toskanoje provincijoje.

Sužinota, kad ekstremistų (komunistų, anarchistų ir kitokių „istų“ su-
sivienijimas) vadai lošė svarbią rolę fašistų partijoj ir kai kurie net buvo ar-
tūmi bendradarbiai Mussolinio.

Tokį pranešimą padarė telegrafas. Reikiama ir Italijoje neramu. Ir ten
daromi samokslai prieš esamą tvarką, kad įvesti komunistinį viešpatavimą.

Kokie buvo planai, dar nepaskelbta.
Mussolini davė griežtą parėdymą policijai sekti kiekvieną įtariamą ju-
dėjimą ir stipriau saugoti valstybines įstaigas.

ISPANIJOS PILIETINIS KARAS

Pilietinis vidujinis karas Ispanijoje įėjo į paskutinę vėžę, nes spaudos
pranešimu vienoms ir kitoms jau pradeda trukti ginklų, kuriems pasibaigus
skaitysis nugalėtoju ta pusė, kuri turės daugiau svarbesnių pozicijų. Svetimos
valstybės, nusistatęsi prieš šią karą, griežtai uždraudė visoms firmoms
pardavinėti ginklus abiem kariaujančioms pusėms.

Kol kas pergale sukilėlių pusėje ir jau Madrido, sostinės kai kurie prie-
miešiai randa jų rankose.

Paskutinė telegrama iš rugsėjo 11 d. praneša, kad kai kurios valstybės
oficialiai pradeda reikšti savo simpatiją revoliucionieriams, tuo juos daugiau
padrąsina suarkiau kovoti. Pirmas toks pareiškimas padėjo iš Urugvajaus pu-
šės, kur rugsėjo 10 d. tapo išleistas manifestas į tautą, kurį pasirašė pats
valstybės Vice-prezidentas.

Kuo pasibaigs, netolimoj ateity pamatysim.

Vokiečiai apkaltino žydus

Nacių — hitleristų kongrese, kuris dabartiniu metu eina Nuremberge, Vo-
kietijos propagandos ministeris Goebbels viešai apkaltino žydus komunizmo
platinime. Jam pritarė kiti ministrai ir pagaliau pats Hitleris. Jų viešas
pareiškimas yra sekantis (trumpa santrauka): „Bolševizmas yra nelemtas žy-
dų padaras; jis negalėtų egzistuoti be žydų paramos. Pavyzdžiai aiškiai tai pa-
rodo“. Cia ministeris perskaitė sąrašą tų žydų, kurie viešpatuoja Rusijoje ir ku-
rie organizuoja komunizmą kitose šalyse. Kalbėdamas apie Ispaniją ministeris
viešai pareikė, kad tas žiaurus katalikų persekiojimas, tas bažnyčių deginimas
ir kunigų sušaudymas yra žydų propagandos vaisius, kaipo kerštas už tai, kad
karalienė Izabelė, katalikė, išvarė žydus iš viso krašto.

Baigdamas ministeris kvietė visą pasaulį paskelbti griežtą kovą žydams,
kurie užsiima politika ir iš politikos gyvena.

Mes nedarom jokių dėl tos kalbos komentarų, tik vieną reikia pasakyti,
kad ji visame pasauly padarė didelį įspūdį. Šią kalbą telegrafo agentūra „Ha-
vas“ rugsėjo 10 d. perdavė viso pasaulio spaudai ir mes ją talpinam padarę
santrauką.

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

kapeliono atsistojo ant kųjų šitoji baž-
nyčia. Po jo paskaitos sekė jaunojo
kapeliono gan graži prafalbelė, nuro-
danti pagrindinius katalikiško veikimo
dėsnius. Tuo ir baigėsi Jubiliejinis
Susirinkimas. Žmonės išsiskirstė su
pakeltu apu ir dideliu džiaugsmu, kad
jau kolonija turi du kunigus.

D a l y v i s.

amžiaus vokiečių klaidžiatikių protes-
tautizmo.

Rašytojų kongresas

Kaip jau yra žinoma, Buenos Ai-
res mieste posėdžiauja viso pasaulio ra-
šytojų kongresas. Jis savo posėdy iš
rugsėjo 10 d. padarė nutarimą — ne-
rašyti jokių veikalų iš karo srities ir
apie karą, kalpo protestas prieš esan-
čius karus. Tuo nutarimu norima pri-
sidėti prie visuotinės taikos įvedimo.
Mes visgi abejojam, ar toks nuta-
rimas atsieks savo tikslą.

Fordo jubiliejus

Rugsėjo 10 d. sukako 33 metai,
kai Fordas Amerikoje daro savo vardą
automobilius. Per tą laiką išleido apy-
vartan 24 milijonus automobilių. Pas-
kutinio tipo „V-8“ pagaminio lygiai
3 milijonus. Debār Fordas galvoja
naują tipą, kurį mano išleisti sausio
1 dieną.

Jubiliejaus proga Fordas surėgė
dideles iškilmes ir darbininkams pakė-
lė atlyginimą.

Kiek suvartota kavos

Iš paskelbtos statistikos matyt,
kad šiais metais (I. VII. 1935 — I. VII.
1936) visame pasauly suvartota
25.849.000 maišų kavos.

Eina inspektoriaus pareigas

Teko sužinoti, kad Bom Retiro lie-
tuvų mokyklos vedėjas p. S i m a s
B a k š y s tapo paskirtas lietuvių
mokyklų São Paulo mieste inspekto-
riaus pareigoms eiti.

Gal dabar mūsų mokyklose moks-
las pakils tinkamoj aukštumoje.

Lietuvos prekybinis balansas

Per pirmus 6 šių metų mėnesius
Lietuva pardavė į užsienį prekių už
90.400.009 litų. Iš kitų kraštų pati
pirkė už 68.700.000 litų. Tuo būdu
Lietuvos pasiliko 21.700.000 litų iš ki-
tur gautų.

D Ė M E S I O !

SEKANCIAME „SVIESOS“ NU-
MERY TILPS INDOMIU NAUJIENU

Lietuvių Rymo Katalikų Švento Eucharistinis Kongresas

Juozapo Bendruomenės kasos

Statistiniai apyvartos daviniai,

NUO 1931 M. SAUSIO MĖN. 28 D. IKI AŠTUONIERIU METU JUBILIEJAUS, INVKUSIO Š. M. RUGSĖJO MĖN. 6 D., TAI YRA VISU ŠEŠERIU METU KUN. B. SUGINTO KLEBONAYIMO LAIKOTARPY.

PAJAMOS		IŠLAIDOS	
1931 m.	1:676\$800	1931 m.	1:623\$500
1932 m.	2:680\$700	1932 m.	2:733\$000
1933 m.	1:198\$600	1933 m.	1:198\$600
1934 m.	4:662\$000	1934 m.	2:604\$000
1935 m.	15:617\$600	1935 m.	14:503\$000
1936 m.	12:713\$300	1936 m.	16:189\$400
Iš viso:	38:549\$000	Iš viso:	38:851\$500
			38:851\$500
			38:549\$000
			— 302\$500
			PASYVAS

Bažnyčios Fondo kasoje

NUO 1933 M. LIEPOS MĖN. 15 D. IKI Š. M. RUGSĖJO MĖN. 6 D. TAI YRA, NUO AUKU RINKIMO PRADŽIOS LIETUVOJE.

IPLAUKOS		IŠLAIDOS	
1933-1934 m.	97:653\$900	1934 m.	1:681\$000
1935 m.	22:434\$900	1935 m.	118:407\$800
1936 m.	12:224\$900	1936 m.	11:900\$000
Iš viso:	132:313\$700	Iš viso:	131:988\$800
	131:988\$800		
	AKTYVAS 324\$900		

Tokiu būdu Bendruomenės ir Bažnyčios Fondo kasose iš viso buvo:

I N P L A U K U		I Š L A I D U	
Bendruomenė	38:549\$000	Bendruomenė	38:851\$500
Fondo	132:313\$700	Fondo	131:988\$800
	170:862\$700		170:840\$300
	170:840\$300		
Saldo:	22\$400		

Tad viso pasaulio Lietuvių Visuomenė gali dabar lengvai spręsti, iš šitos milžiniškos apyvartos, ko yra verti p. Povylo Gaučio, kolonijos žvalgybininko klasingi įskundimai ir įdavinėjimai Dvasinei São Paulo Vyresnybei, kad klebonas turja būti atsauktas «dėl kilusių ginčų ir nesantaikos lietuvių šėivių tarpe», tuotarpu pamiršo pats save apsisukti, kad yra jis pats didžiausias visuomenės kiršintojas, ir kad klebonas tik pyksta su kolonija, bet su išsigimėliu pseudo — tautininku P. Gaučiu dėl jo žalingos varomos politikos šėivių tarpe, susidedant su mūsų kolonijos delfiniais, mušėikomis ir «nykštukais».

Bendruomenės Izdininkas Kun. B. Sugintas.

LIETUVOJ

Naujas pradžios mokyklų įstatymas

Ministerių kabinetas priėmė naują pradžios mokyklų įstatymą, pagal kurį pradžios mokyklas steigis švietimo ministerija, o mokyklų tinklą nustatys savivaldybės, Organizacijos ir privatiems asmenims galės steigti mokyklas, jei jų veikla nepriešinga valstybiniam pradžios mokyklų tikslams. Pradžios mokyklos bus šėių skyrių. Nenormaliems vaikams bus steigiamos atskiros pradžios mokyklos. Tuose rajonuose, kur

atsiras 30 laisvamųjų tėvų vaikų, galima bus steigti pradžios mokyklas bei tikybos dėstymo. Vietoj tikybos, tokiose mokyklose bus įvestas etikos mokslas.

Sukilo karo laivai

«Havas» pranešimu, rugsėjo 8 d. Lisabone (Portugalijoje) sukilo prieš esančią vyriausybę du karo laivai, bet sukilimas greitai tapo numalintas. Sukilimą ruošė komunistinis elementas. Visame krašte viešpatuoja ramumas.

SKAITYK IR PLATINK «SVIESA».

Rugsėjo 7 d. Bello Horizonte pasibaigė Brazilijos Eucharistinis Kongresas. Jo uždaryme dalyvavo per 100 tūkstančių tikinčiųjų. Iškilmingas pamaldas laikė ir visuotiną apaštališką palaiminimą suteikė popiežiaus delegatas Brazilijos Kardinolas Sebastião Leme. Uždarymo iškilmėse dalyvavo estados prezidentas Valadares ir visi ministrai, Valstybės prezidento atstovas, popiežiaus nuncijus, visi arkivyskupai ir svetimų valstybių atstovai.

Sis kongresas tęsėsi savaitę laiko ir jo metu padaryta daug svarbių nutarimų. Pirmiausia nusistatyta VI-SIEMS KATALIKAMS ORGANIZUOTIS IN SAVAS KATALIKISKAS ORGANIZACIJAS bažnytinių bendruomenių pavidalė, sudarant katalikų veikimo akciją ir kreipti daugiau dėmesio į jaunimą, auklėjant jį katalikų idealoje.

joj ir būriant j tam tikras draugijas su aiškiais principais, paimant pagrindan obalsį «Omnia instaurare in Christo» (Viską atnaujinti Kristuje).

Toliau nusistatyta išvystyti savo katalikišką spaudą, leidžiant laikraščius, žurnalus ir kitas brošiūras bei knygas. Švietimo atžvilgiu nutarta su lig galimybe prie bažnyčių steigti katalikiškas mokyklas, kurių išlaikymas turi kristi visiems tikintiesiems aukų formoje.

Ir daug kitų nutarimų padaryta. Jie savo laiku bus paskelbti spaudoje. Sie padaryti Kongrese nutarimai, be abejonės, pastūmės katalikų akciją pirmyn, todėl veikimas visais atžvilgiais sustiprės.

Belieka tik juos paaveikinti ir vykdyti gyvenimui.

Raidžių renkamosios mašinos jubiliejus

Siemet suėjo 50 metų, kaip tapo išrasta raidžių renkamoji mašina, kuri turi linotipo, intertipo ir monotipo pavadinimus. Mašinos išradėjas buvo Otmaras Mergentalls, o pirmas iš laikraščių, pavartojęs raides renkamoji mašina, buvo Amerikos dienraštis Herald Tribune.

Kaip rašo spauda, šį jubiliejų minėdama, tuomet rankų raidžių rinkėjai New Yorke, kur laikraštis ėjo, suruošė demonstraciją su milžiniškais plakatais, kuriais buvo pranešama apie Herald Tribune pabaisą — renkamoji mašina. Kartu buvo paskelbtas ir streikas, kuris užsitęgė kelias savaites. Tačiau mašina pasiliko ir su ja raidžių rinkėjai susigyveno.

Siuo metu, pasak spaudos, visame pasaulyje yra 75.000 linotipų. Linotipai

vartojami 89 valstybėse ir renka knygas ir laikraščius 70 įvairių kalbų. Viena pavyzdinga spaustuve su linotipu vienos užsienio firmos įrengta net Lėktuve, kuris propagandos tikslais skraidė iš vienos valstybės į kitą.

Linotipas reikalauja tik vieno žmogaus aptarnavimo ir varomas elektros. Tačiau renkamosios mašinos nestengė išstumti iš spaustuves raakų raidžių rinkėjų, nors renkamoji galima daugelį kartu silpnė. Raidžių rinkėjas dirba daug darbų, kuriuos linotipu negalima ar nepatogu atlikti, kaip ant raštes, skelbimus ir t. t., ypač siauresnio masto spaustuose. (Ir «Vilties» spaustuveje, kur spausdinamas Lietuvos Aidas, dirba trims pamainomis keturi intertipai. Bendrai Lietuvoje visos didesnės spaustuves turi linotipus.)

Mirė kunigaikštis

Paryžiaus spauda praneša, kad rugpjūčio mėnesį Bahioj, (Brazilijoje) mirė Austrijos Kunigaikštis Jean Orth Habsburgietis, kuris ėia gyveno virš 10 metų. Jis Didžiojo Karo metu atsakdamas nuo sosto apleido savo kraštą ir išvyko užsieniu. Buvo visur ir pagaliau atvyko Brazilijon. Čia gyveno kaip paprastas darbininkas niekam nežinomas. Tik jam mirus pradėta apie jį rašyti ir tai Paryžiaus spaudoje.

Pasaulinis Žurnalistų Kongresas

Rugsėjo 8 d. Berneje (Sveicarijoje) prasidėjo pasaulinis laikraštinių kongresas, kuriame dalyvauja 23 valstybių atstovai. Ar Lietuva turi savo atstovą, pranešime nepažymėta.

Nacių Kongresas

Rugsėjo 9 d. Nuremberge (Vokietijoje) prasidėjo vokiečių nacių kongresas, kuriame dalyvauja milžiniška hitleristinė minia, apie pusę milijono žmo-

nių. Kongreso garbės pirmininku yra pats Hitleris, kuris pasakė programinę prkalbą. Kongrese dalyvauja svetimų valstybių 41 atstovas, jų tarpe ir Lietuvos ministeris.

Portugalija

SALINA KOMUNISTUS

«Havas» iš rugsėjo 10 d. praneša, kad Portugalijos vyriausybė pareikalavo iš visų valdininkų padaryti priesaiką, kad nepripažista komunistinių idėjų. Jei pasirodys, kad jie esą komunistai tai bent jiems pripažės, tai bus smarkiai baudžiami už priesaikos sulaužymą.

Sis parėdymas parodo, kad su komunistu Portugalijoje vedama smarki kova.

NENORI BŪTI ATSTOVAIS

Spaudos pranešimu, Komunistinės Ispanijos (Madrid) vyriausybės atstovai nesutikdami su jos vedama politika atsiskako nuo einamų pareigų svetimos valstybėse. Taip atsiskak pasiuntiniai ir konsulai Rio de Janeiro mieste, Berneje, Vašingtone, Berline ir kitur. Atsakymai pareiškė, kad daugiau jau savo vyriausybės negali pripažinti ir kad jie pereina į sukilėlių pusę.

Ir mums verta pagalvoti

Skaidus inspėjimas tėvams

Jungtinių Amerikos Valstybių vadai yra susirūpinę nusikaltimų didėjimu. Teisingumo ministerijoj skirti oficialūs valdininkai, kurie tirtų priežastis. Dėl tų tyrimų vadas Hoover pasakė viešą kalbą, kurioj visus nusikaltimų sūlių galus veda prie šeimos.

„Nusikaltimai prasideda namuose, sako jis, bet praktiškai nieko nedaro, kad tuos namus apsaugoti. Tui rankoj tokius davinčius, kad iš 100 nusikaltimų, 20 nusikaltimų padaro tiki jaunuoliai, kurie dar nėra baigę mokyklų ir dar gyvena tėvų globoje.“

Sitoki vaikai vagia automobilius, įvykdo žmogžudystes, padaro plėšimus ir vagystes. Anksčiau tėvų rūpestingumas vaikus nuo to apsaugodavo.

Dabar neužginėjimai kalti moderiškieji tėvai. Kiekvienam atžvilgiu, kai nepilnametis žmogus padaro nusikaltimą, turime konstatuoti: jis neturėjo gero auklėjimo, rūpestingos tėvų globos ir priežiūros.

Tos blogos sąlygos vaikams kilo arba dėl to, kad tėvai yra nesąžiningi savo pareigose, arba patys doroviniai puolę.

Dorovinis šeimoj pakrikimas prie to pat veda ir vaikus. Jų nusikaltimai pirmoj eilėj kaltina pačius tėvus, o tik labai retai atsakingi patys vaikai. Bet jei mes suradome nusikaltimų pėdsakus, einame prie pačių šaltinių: tėvai ir motinos, kurie savo nerūpestingumu ar vien savo malonumų ieškojime yra paskendę, palikdami vaikus be priežiūros. Ką sėja, tą ir piauna.

Tiems inspėjimams tik galima priartėti. Bet negalima praėiti, nieko nesakius, ir pro mūsų tėvus, motinas. Kai kurios šeimos per daug rūpinasi ne vaikų auklėjimu, bet prabanga ir patogiu šilto gyvenimu. Mūsų tautai tokios šeimos laimės nežada.

Antra, jei taip svarbi yra tėvų globa vaikams, tai nereikėtų silpninti šeimos židinio. Tuo tarpu vis kalba-

ma ir kalbama apie civilines metrikacijas. Jos autoriai turėtų pasidairyti po kitas tautas, pažūrėti į civ. metrikacijos vaisius. Žinoma, jei mūsų socialistams rūpi tik asmeniški, o ne visos tautos reikalai; tai jte joje mato aukšą.

Katalikų Bažnyčia gi mato šeimų ir jų vaikų kapus. Tėvai, motinos, pagalvokite.

Smulkios Naujienos iš Lietuvos

— Miškų departamentas kitam pavasariui turi paruošti 16,670 medelių, kurie bus sodinami visoj Lietuvoj plantėse.

— 50 milijonų kiaušinių šiais metais jau išvežta į užsienį. Kiaušinius supirkinėja Pienocentras 236 koperatyvuose.

— Lietuvos garvežiai bus kūrėnami malkomis. Geležinkelių valdyba užsakė labai daug malkų.

— Sargas išradėjas. Prienų Žiburio gimnazijos sargas Klimas po ilgų bandymų padirbo naujos rūšies laivelį su propeleriu, kuris sukamas kojomis. Irklai jau nebereikalingi.

— Uždarytos Marijampolės mokytojų ir Telšių žydų mokytojų seminarijos. Paliktos tik Šiauliuose ir Tauragėje. Taip uždarytos Kražių ir Lazdijų Žiburio gimnazijos.

Skaitydamas

„Šviesa“

Žinosi

Viska.

Bom Retiro Mokyklos Revizijos Komisijos Aktas

(Tąsa iš 36 nr.)

tuo tarpu už atostogų laiką — sausio ir gruodžio mėnesius mokėstis neįmanoma. Sausio mėn. sąskaitos sudėtos į seną bylą, visos be numerių. Perėmus mokyklą mok. V. V. Nalivaikai nuo vasario mėn. 1 d. visi kvitai tvarkingai surašyti, suantspauduoti, pateisinamųjų dokumentų byla pradėta nauja, sąskaitos sunumeruotos.

Mok. Edv. Pažėros perduota mokykla mok. V. V. Nalivaikai su 1 mlr. 200 reis. deficitu ir neapmokėtomis sausio mėn. sąskaitomis — švaros palaikymui — 40 mlr., šviesai — 10 mlr. 300 reis., kurias turėjo apmokėti Braz. Liet. S-ga, nes atostogų metu švaros palaikymas mokyklai nereikalingas, o šviesa mokykla niekad nesinaudoja, tatau reikalinga tik S-gos ruošimams pramogoms, tačiau Braz. Liet. S-ga, nenorėdama savo s-tų apmokėti, pristatė jas Konsulatui, kadangi mokyklos kasoje pinigų nebuvo, kad išreikala būtų atskaitant iš mokyklos vedėjo mok. V. V. Nalivaikos algos. Konsu-

ltas tai ir padarė. Todėl neaišku, kaip galima reikalauti iš mokyklos, kad apmokėtų svetimas sąskaitas ir dar žinant, kad mokyklos kasoje pinigų nėra, o tuo labiau iš mokyklos vedėjo. Kitos organizacijos turėtų prisidėti prie mokyklos išlaikymo, bet neišnaudoti ją, o ypač jei Braz. Liet. S-ga yra juridine mokyklų šeimininke.

III. MOKYKLOS RASTINĖ

Tikrinant mokyklos vedamas raštinės knygas bei bylas, pastebėta ši netvarka:

Pateisinamųjų dokumentų byloje sudėtos sąskaitos 1934 m., 1935 m. ir 1936 m. sausio mėn. Kiekvienais metais turėjo būti vedama atskira byla.

Visi gaunamieji ir išleidžiamieji raštai sudėti pateisinamųjų dokumentų byloje. Tiems reikalams turėjo būti atskiros bylos, nes tokioje betvarkėje negalima susivaikyti ar tikrinama pateisinamieji dokumentai, ar įvairių raštų byla, ar kas kita.

(Bus daugiau)

AŠTUONERI METAI

(Tąsa iš 36 Nr.)

Be to, reikia pažymėti, kad ankščiau minėtų Cikagos lietuvių parapijų aukų sąrašus įeina draug ir įvairių parengimų aukos. Gruodžio mėn. 3 d. 1933 m. pono Jono Juškos sąlėje Brighton Park rajone Luvo iškeltos maugan šaunios pagerbuvės, kurių proga surinkta 275 d. 50 c. Prie šio parengimo prisidėjo labiausiai mano Dėdienė p. Paulina Gudinskienė, suorganizudama tam tikrą Komitetą iš išėvių moterų, veikėjų kilusių iš mano tėviškės parapijos Upynos: p. B. Petraitienė, M. Paukštienė, p. A. Gylienė, p. M. Caikauskienė ir Z. Mikelsaitienė, iš kurių paskutinios trys ponios kilusios net iš mano tėviškės kaimo Vyto galos ir artimos kaimynės. Siam mi nėtam Komitetui, padėjusiam nemažai pastangų aukų rinkime, São Paulo Lietuvių Rymo Katalikų Bendruomenė aužinaui liks dėkinga.

Be šio parengimo buvo dar gražiai surengtos iškilmingos išleistuvės pono Griciaus sąlėje Town of Lake Sveto Kryžiaus parapijoj sausio mėn. 21 d. 1933 m., kur dalyvavo apie 200 žmonių suvirš, vadovaujanti poniai Jadvygai Cepulienė ir Katalikų Susivienijimo pirmininkai ponai Dr. Rakauskai. Dalyvavo išleistuvėse ir didelės mano prietelis kun. klebonas Aleksandras Skripkus, vietos klebonas, draug su savo tuometiniu vikaru, kun. Pr. Vaitukaitis.

Šio parengimo proga buvo išpildyta graži programa. Visu pirmą p-lės O. Navickaitė ir O. Knatauskaitė padainavo keletą dainelių, akompanuojant pianu p-lei H. Gelvilaitė. Po to, kal-

bėjo kun. P. Vaitukaitis, gražiai apibūdindamas mano sunkų uždavinį. Pasakui dainavo solo garsl dainininke p-ni E. Rakauskienė. Turiniugą ir gan įpūdingą kalbą pasakė vietos klebonas, kun. A. Skripkus. Gražiai kalbėjo žymi Cikagos veikėja p-ni R. Maziliauskienė. Po jos teko ir man išsirtarti, atpasakojant visus vargus ir sunkią Brazilijos lietuvių būklę. Kalbėjo dar p. T. Janulis, o po jo solo sudainavo žymus dainininkas p. K. Pažėskis. Aukų išviso surinkta 185 dol. 65 c. Šis parengimas gražiai pavyko, očiu didelėms pastangoms p-nios Jadvygos Cepulienės, vietos „Moterų Sąjungos“ 21 kuopos pirmininkės ir minėtos Sąjungos Centro Valdybos išdoininkės. Jai vadovaujant, prisidėjo ir ištisa eilė jos kuopos ir kaimyninių parapijų moterų veikėjų, tarp kuriu daugiausiai pasidaravo sekančios ponios: Ona Vaznienė, Julė Stugienė, Jieva Sukienė, Anelė

Paukštienė, Marija Paukštienė, Paulina Gudinskienė, Marė Grybaitė ir p-lės Kazė ir Zosė Bartkaitės, Ona Navickaitė ir kitos, kurių kilnus pasiaukavimas niekad neišdils iš mūsų kolonijos atminties. Prieš aplesiant Cikagos padaugę, surengta dar buvo ir keletas mažesnių šeimyninio pobūdžio išleistuvių, kaip va: mano Dėdžių ponu Gudinskų sausio mėn. 27 d., kur dalyvavo apie 20 žmonių ir sudėjo aukų bažnyčiai 140 dol., p-nų Stugių šeimoje išleistuvių vakarėnė 28 d. sausio ir vasario mėn. 1 d. pas p-nų Cepulijų, kur dalyvavo ir mūšietieji didžiai gerb. vietos kunigai—kun. klebonas A. Skripkus ir kun. P. Vaitukaitis. Gauta aukų šiečia 50 dolerių.

(Tąsa 6-tam puslapy.)

178 valandas po žeme

Samrako anglių kasyklose (Vokietijoj) buvo užgriuvę darbininkai 2,400-4400 pėdų gilumoj. Daugumas ten dirbusių darbininkų, pajute, kad jau griūva lubos, spėjo pabėgti požeminiais keliais į šalis. Tik vienas darbininkas Smidtas nespėjo. Jis griuvo į duobę po plėniniais balkiais, kur buvo ruošiamasi įtaisyti vėdintuvus. Tokiu būdu Smidtas staiga liko užverstas apie 30 metrų storumo sluoksniu. Vis dėlto plėniniai balkiai tą sluoksnį atlaikė ir jis liko nesužeistas. Jam liko pakankamai vietos atsiguoti, apsisverti nuo šono ant kito ir truputį susilenkus atsistėti.

Nelaimėi įvykus, kasyklų vadovybė, lyg ir nujausdama, kad toje duobėje gali būti pasislėpusių žmonių, ėmė milžinišką grąžtį grąžti į tą duobę skyklę. Grąžtas pagręžęs akmens klodus ir pasiekęs duobės tuštumą, automatiškai sustojo. Tuomet atidarytas grąžto vamzdis, kuris buvo 4 colių storio, ir pradėta klausyti, ar neišgirs kokio atsiliepimo. Taip, išgirdo. Tuo vamzdžiu nuleido mažutį telefoną ir ėmė kalbėti.

Smidtui buvo dar tuo vamzdžiu nuleista elektros lemputė, laikraščiu, maisto ir įsakytą laukti išgelbėjimo.

Gelbėjimo darbai tęsėsi be jokios pertraukos 178 val. Tai yra 9 dienas ir 8 naktis. Darbininkas buvo rastas visiškai sveikas.

Naujas atsivertimas

Huė mieste (Indokinjoj) priėmė katalikų tikėjimą su visa šeima uolus

budistų bonza (dvasiškis). Jis laikomas labai turtingu žmogumi. Bonza visus turtus žada pasukoti katalikų misijoms remti. Kartu su juo pakrikė tyta ir jo senelė karaliaus Mingh Maug giminaitė. Tas karalius buvo didžiausias katalikų priešas.

Dabar pagonys grįžta į katalikybę, o katalikai virsta pagonimis.

BENDRA MALDA PARLAMENTE

Labai trumpai pranešė Amerikos spauda, kad vienos valstybės senatoriai nutarė kiekvieną posėdį pradėti maldą, prašant Dievo palaimos, kad visi įstatymai būtų teisingi ir išmintingi. Šią grąžtį gestą pasaulio spauda ryškiai pabrėžė. Bet tai nėra vienintelis įvykis. Dar ir šiandien Kanadoj yra paprotys, kad atidarant parlamentą pasimeldžiama. Toj maldoj pirmiausiai prašoma, kad Dievas laimintų Didžiąją Britaniją, Zelendiją ir visas Anglijos dominijas, o ypač Kanadą, jos vyriausybę, senatą ir visas staigas. Baigiant posėdžius visi atstovai bendrai sukalba Tėve mūsų.

Casa Americana
 PERKA AUKSA, taip pat įvairiausius daiktus turinčius senovės vertę, kaip baldus, indus, kristalus paveikslus ir kitus senovės daiktus. Moka brangiau, negu ktur. Šį įstatga yra Banco do Brazil fiskaliznojama.
 Z. ALTMAN
 RUA BENJAMIN CONSTANT, 42
 São Paulo.
 Galima pakviesti į namus telefonu: 2-7462.

Lietuvos Naujienos

Švedai siūlo peržiūrėti Vilniaus klausimą

Įtakingas švedų laikraštis „Nya Daglight Allehanda“ šiomis dienomis įdėjo vedamąjį straipsnį, kuriame nagrinėja Vilniaus klausimą ir jo įtaką Baltijos valstybėms.

— Paliekant nušalyje istorines priežastis, — rašo laikraštis, — kiekvienam aišku, kad naturalus Vilniaus kelias į jūrą eina per Lietuvą, ir šio miesto dirbtinis atskyrimas nuo to kėlio padarė jam daug žalos.

Lenkija turi garbingai prisipažinti, kad Vilniaus sritis iš metų į metus nuolat smunka žemyn ir kad Vilniaus prekybos kelias eina į Klaipėdą ir Liepoją. Kad ši sritis galutinai nesunykėtų, reikalingas susitarimas šiuo klausimu. Be tarpusavyje nesantaikos priežasties likvidavimo bus bergždi visi lig šiol daryti mėginimai pasiekti susitarimo tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Baigdamas laikraštis siūlo lenkams dabartinę padėtį pakeisti kuriuo nors kitu sugyvenimo pagrindu, kuris kaimynų neskirtų, bet juos suvestų į draugystę.

Seimui paskirta arti pusės milijono litų

Šiomis dienomis paskelbtame valstybės biudžete, be atskirų ministerijų, nustatytos išlaidos ir naujam seimui. Iš viso šių metų biudžete seimui paskirta 464.069 lt. Pereinamųjų metų biudžete seimui buvo paskirta 159.479 litai.

Geras vaisių derlius

Siemet sodų vaisių derlius žymiai geresnis, negu pernai. Aukščiausiai obuolių derlius vertinamas Ukmergės, Kauno, Biržų ir Sakių apskrityse, o kriaušių aukščiausiai vertinamas Klaipėdos krašte, Alytaus, Sakių ir Ukmergės apskr. Vyšnios puikiai užderėjo visur, o slyvos ypač gerai Klaipėdos krašte, Trakų, Sakių ir Rokiškio apskr.

Obuolių pristatymas į rinkas jau prasidėjo prieš dvi savaites. Netrukus rinkos bus perpildytos. Siemet dėl gero derliaus, sodų vaisių kainos, palyginus, neaukštos. Ypač galima laukti žemų obuolių kainų. Klek geresnės gali būti rudeninių vaisių kainos. Rudeninis ir žieminius obuolius žada stambesniais kiekiais pirkti „Pienocentras“ į šaldytuvus. Numatoma bent keliolika vagonų obuolių eksportuoti užsienin. Prekybininkai obuolių eksportui jau ruošiasi. Stambesnius kiekius obuolių būtų galima eksportuoti į Angliją, tiksliai reikia didesnio pasirušimo.

Eilinė Baltijos Santarvės Konferencija

Fabaltijo valstybių lininė užsienių reikalų ministerių konferencija įvyks gruodžio mėn. Rygoje. Jai vadovaus naujasis Latvijos užsienių reikalų ministeris Munters. Konferencijoje bus svarstomi aktualūs Pabaltijo valstybių ir Rytų Europos saugumo klausimai. Kartu bus aptariama ir Pabaltijo valstybių pozicija tarptautinėje politikoje.

Šiuo metu jau yra galutinai susitarta, kad rugsėjo mėn. Zenevoje įvyksiantame Tautų Sąjungos pilnaties suvažiavime Pabaltijo valstybės iškelis santarvės atstovavimo klausimą Tautų Sąjungos Taryboje. Jeigu Pabaltijo santarvė būtų išrinkta Tautų Sąjungos Tarybos nariu, tai šiai santarvei Taryboje pirmais metais atstovautų Latvija.

Ruošiasi paminėti Napoleono buvimą Lietuvoje

Ateinančiais metais sukanka 125 metai nuo Napoleono žygio per Lietuvą. Tą progą, Vytauto Didžiojo universiteto prof. Smitleinas ruošia didelę studiją apie Napoleono buvimą Lietuvoje.

Be to, yra sumanyta specialiu užrašu atžymėti tuos namus, kuriuose Napoleonas buvo apsistojęs Kaune.

Didelė Lietuvos Rusų Emigracija į Pietų Ameriką

Daugelis Lietuvos rusų ūkininkų šiais ir ateinančiais metais ruošiasi emigruoti iš Lietuvos į Braziliją, Argentina, Paragvajų ir kitas Pietų Amerikos valstybes, kur jų organizacijos yra užpirkusios žemės plotus kolonizacijos tikslams. Iš viso ruošiasi emigruoti apie 1000 asmenų. Daugiausia rengiasi išvykti iš Zarasų, Rokiškio, Panevėžio ir Kėdainių apskričių.

Vokietijoje vienuolynus kontroliuos valstybė

Užsienių laikraščiai rašo, kad netolimoje ateityje vyriausybė pradės kontroliuoti katalikų vienuolynus. Apie tai jau seniai kalbama. Be vienuolynų finansinių ir ūkio reikalų kontroles vienuolynams busi uždrausta laikyti mokyklas. Ateityje į vienuolynus galėsia stoti asmenys, nejaunesni, kaip 21 m. amžiaus.

Kitomis žiniomis, Vokietijos teisingumo ministerija nusistatė prieš moteris, užimančias teisėjų ar valstybės gynėjų vietas. Ateityje moterys į tas vietas nebus skiriamos. Iki šiol užimančios teismo asesorių vietas moterys bus palaipsniui iš jų pareigų atleidžiamos. Tik labai ribotam skaičiui bus leista tęsti tarnybą teisingumo ministerijoje, inspektorijų ir obersekretorių pareigose.

Kas yra ispanų „svetimšalių legionas“

Kaip žinome iš spaudos, ispanų sukilimo ruošoje didelį vaidmenį suvaidino ispanų svetimšalių legionas. Jis vadinamas dabar einančio Ispanijoje sukilimo autorium. Jo pavadinimas rodo, kad jis turėtų būti sudarytas iš svetimšalių, iš įvairių kraštų atklydusių vyrų, kaip kad prancūzų svetimšalių legionas. Pasirodo, ispaniškasis svetimšalių legionas visai kitoks. Jis jaunesnis už prancūziškąjį 90 metų ir turi apie 7000 kareivių, susikirstę bata ljonais. Kiekvienas batalionas turi savo atskirą pavadinimą. Aštuntasis batalionas vadinamas Kristupo Kolumbo vardu.

Ispanų svetimšalių legiono kariai ne svetimšaliai, kaip, atrodo, turėtų būti, bet beveik visi ispanai. Tai parinkta beveik vienu savanorių kariuomenė. Tiesa, legionan parenkami, kaip ir turi būti, drąsūs ir avantiuristiškų palukimų vyrai. Jų tarpe yra kiek prancūzų ir vokiečių.

Legionas apgyvendintas 10 km. nuo Centos, pajūryje, išilgai einančio į Tetvaną geležinkelio. Legiono vadas — pulk. Molina. Su tais vyrais tat ir pradėtas Ispanijos sukilimas, kuris dabar baisiai išplito, ir eina krauju vilgydamas Ispanų žemę.

„Šviesa“

Gaunama šios vietose:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retire — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaicio krautuvėj — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas „Šviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat „Šviesos“ Redakcijoje — rua Coronel Moraes, 338.

Tautiečiai!

Fasinaudokit progą! Užsakykit sau rūbus tik pas MADU DIKTATORIU, pačiame miesto centre —

AVENIDA SÃO JOÃO, 514,
1 aukštas, salė 8.
Siuvame su medžiaga ir darbu tik už 160\$000.

PIJUS RUTKAUSKAS.

Vaistinė

PASSERINI
Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.
Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

SIUVYKLA BIRŠTONAS

Persikėlė į Parque Villa Prudente

RUA IBITERAMOS Nr. 79.

Siuvami vyriški ir moteriški rūbai Darbas garantuotas. Medžiagos pasirinkimas vietinės ir užsieninės. Siuvame su medžiaga ir darbu tik už 135\$000.

PETRAS VISNIAUSKAS.

JOÃO DELLAI

Prisėkęs Valstybės Vertėjas

PILIETYBĖS — CHAMADOS DOKUMENTAI — ASMENS IR PROFESIJŲ LIUDIJIMAI (CARTEIRAS).

RUA SÃO BENTO, 62

4 AUKSTAS, SALĖS 20—21.

NOVA VILLA ALPINA

Nuosavybė Dr. Vincente Giaccaglini S Paulo miesto rajone, PRIE SÃO CAETANO GELEZ. STOTIES (S. P. R.) Duodame statybai medžiagą ilgakiam išsimokėjimui. Naujoji Villa Alpina turi greitą ir patogų susisiekimą su žymiausias pramonės rajonais: Lapa, Agua Branca, Barra Funda, Braz, Mooca, Ypiranga ir São Caetano. Žemės sklypai išsimokėjimui nuo 30\$000 į mėn. Informacijos vietoj, raštinėje, kiekvieną dieną, neišskiriant ir sekmadienį.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASKVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephi-
genia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šiokiadieniais nuo 3 iki 9
val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir
psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI-
NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydyimas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDECINIŠ AS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir
pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
R a š t i n ė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

LIETUVIAI! Visi kai vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svar-
besni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazi-
lijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas sąvalgt turėti įdomių
pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit
"Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvio tėvicio drau-
gas ir tarėjas.

«Sviesą» gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie
vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazili-
jos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«Sviesą» lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia
visus blogus apsiėiskimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai
išėina.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj:
metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000,
pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Rua Coronel Moraes, 338.
P a s t a b a: Iš provincijos pintgus siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMA-
TIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos —
VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Nau-
jas budas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gy-
dymas užtikrintas. PRIEMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu —

(DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultoriija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų
ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultoriijos 2-5068.

Kodel Tamsta neturi

nuosavo buto?

Svarbiausia todėl, kad nesi susipažinęs su TURTU — STATYBOS IR
FINANSU KOOPERACIJOS statutais ir darbo tvarka.

Tik per KOOPERACIJA Tamsta gali įsigyti nuosavą butą.

Todėl nelauk, kol kokios nors aplinkybės atims Tamstai darbo jėgas, o
grieškis užtikrinti savo ateitį dabar, kol gali.

Kreipkis į TURTU — STATYBOS IR FINANSU KOOPERACIJA.

RUA BENJAMIN CONSTANT, 7-A, 3 AUKŠTAS.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.

Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Už skelbimų turini Redakcija neatsako.

Paieškojimai

Kas nori surasti savo giminių bei
pažįstamų kitose valstybėse, tas gali
kreiptis į DULR K a u n e, Nepri-
klausomybės aikštė nr. 3, o jie šį pa-
ieškojimą paskelbs tos valstybės lietu-
viškoj spaudoje ir atsakymas bus pra-
neštas.

D U L R turi susinešimą su vi-
sa pasauline lietuviška spauda.

Veltui!

Išrūpinu planą iš Prefektūros na-
mų statybai tam, kas pirks sklypą Vi-
la Zelinoje. Del sąlygų kreipkitės pas
Karlos Korkišką, Av. Zelina
33, Villa Zelina.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srity. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas ir sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus foto-
grafijų reikalais. Daro iš foto-
grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

AŠTUONERI METAI

(Taša iš 3-čio puslapio.)

Buvo dar du didesni parengimai: Rosenland rajone p-nios Petronelės Jaurienės salėje, sausio 18 d. kur susirinko ant vakarienes suvirš 40 žmonių ir surinkta 50 d, 45 c, ir Marquette Park rajone vasario mėn. 8 d. pas ponų V. Rauboną, kur dalyvavo nemažas skaičius moterų veikėjų iš įvairių Cikagos miesto lietuvų parapijų, kaip va: p-ni Sakalienė. «Moterų Sąjunga» organo redaktorė, p-ni Aleliunienė, p-ni Vaičiauskienė; p. M. Paukštienė, p-ni Račkauskienė, p. Maziliauskienė, biznieriiai p-nai Pužauskai ir kiti, iš viso apie 40 žmonių. Surinkta tuomet 67 doleriai. Tai buvo paskutinė atsisveikinimo vakariene, kurioje virš minėtos p-nios pasakė daug gražių prakalbų, linkėdamos geriausios kloties mano sunkiam uždaviny. Todėl šių dviejų pastarųjų vakarienių rengėjams bei rengėjoms, kaip va: p-nams Jasinskams Rosenlande, bei ponams Raubunams ir jų bendradarbiams visuomet liks dėkinga mūsų kolonija.

Sitame mano sunkiame uždaviny daug padėjo mano artimos giminės ir mano tėviškės parapijos Upynos ir kitų aplinkinių parapijų — Kaltinėnų, Girdiškės, Kražių išeiviai. Per keturis mėnesius Cikagoj gyvenau pas savo Dėdės Gudinskius, kur ne tik nieko nekainavo stalas, bet dar su savo «Forduku» išvažinėjo mane visur, kur tik Cikagos mieste, ar jo priemiesčiuose pasitaikydavo proga parinkti auką. Be mano gerasirdžių Dėdžių daug pasidaravo aukų rinkiuose kitas mano giminių ponas Simonas Patlaba, kur jis išvažinėjo ne tik po miestą, bet dar atlikome ir keletą ilgų kelionių su jo automobiliu, kaip va: į tolimiausią Cikagos užmiestį esančią Waukegan, Svento Baltramiejaus par., paskiau į tolimą Tėvų Marijonų farmą (fazendą) Marian Hill ir, regia, į Melrose Park priemiestį. Be šių dviejų begalų daug padėjo ir ponai Čaikauskai ir Sukiai, kuriuodu turėdami nuosavus automobilius visuomet pavaižinėdavo mane, kur tik prisireikdavo nuvažiuoti. Iš įdviųjų p. Kazys Sukys nuvežė mane net į tolimąjį Rockfordą visai dykai. In toli mąjį Westville miestą nuvežė veltui ponai Urbonai ir į Springfieldą, Cikagos sostinę, kelis šimtus kilometrų nuvežė taip pat veltui ponai Jasinskai, kur praleidau gan jaukiai Kalėdų šventes pas savo giminių Sugintų ir ponų Marculionų draug su maloniu vietoje klebonu Junkeriu. Be šių geradarių jokia būdu nebučiau galėjęs tiek daug aukų surinkti, nes būių daug kainavę susisiekimo priemonės. Tad ir jų gėra širdis ir jų pasiaukavimas niekad nebus pamirštas.

Beje, dar reikia pažymėti, kad prieš išvažiuojant iš Cikagos pavyko man suorganizuoti «Brazilijos Lietuvių Rėmėjų Klubas», kuris įsikūrė vasario mėn. 4 d. ponios Jadvygės Cepulienės bute, 5340 So Wood St. Šiai gražiai idėjai pritarė nemažas skaičius Svento Kryžiaus parapijos idealistų veikėjų moterų. Valdybon pateko: pirmininkė p. Jadvyga Cepulienė, Vicepirmininkė p. Paulina Gudinskienė, Izdininkė p-ni Julija Stugienė, finansų rašt. p-lė Zozė Bartkaitė protokolų rašt. p-lė Ona Navickaitė ir Valdybos nariai p. Anelė Paukštienė ir p. Ona Vaznienė. Šis Klubas iš pradžių neblogai veikė ir paremė sulg išgalėmis savo aukomis, surinktomis iš įvairių parengimų. Taip jau pernai liepos mėnesyje prisuntė 113 dolerių bažnyčios statybai, už kurią auką buvo pareikšta ypač padėka per savaitraštį «Giedra»

Nr. 3 iš Liepos mėn. 20 d. Bet delei nuolatinių kovų su mūsų kolonijos išgamomis — pseudo—tautininkais, tero rizuojančiais visą koloniją savo šnipinėjiniais, įdavinėjimais svetintaučių įtaigoms, delto kad São Paulo Lietuvių Rymo Katalikų Bendruomenė neišvėlyt su kolonijos aferistais à la Majus, nebebuvo visai laiko, nė noro be susirašinėti su minėtu Kliubu, o delto ir jo veikimas apuirė. Tai čia pakenkė «Lietuvio», konsulato oficiozo, nuolatiniai plūdimai, blevizgos, šmeižtai bei provokacijos, daromos tyčia su trukdyti bažnyčios pastatymą. Reikėjo čia vietoj diena ir naktį dirbti: viena ranka statyti bažnyčią, o kita ranka gintis nuo kolonijos žulikų kompanijos, organizuojant savo katalikišką spaudą.

Todėl ir turio atsiprašyti viešai «Cikagos Moterų Klubui», kad aš ne dėl apsilaidimo, bet dėl atkaklių kovų su kolonijos niekšais nebegalėjau bepalaikyti tampsenių ryšių, nes reikėjo vietoj be jokios atvangos išaikyti sveikas visas pozicijas, iki atvažiuos iš Lietuvos naujas misijonierius kapelionas. Dabar jau atvykus kun. Pijui Ragažinskiui, galtu laisviau atsikvėpti ir liuoslaikį gavęs grįbtis plunksnos, nušviečiant tiksliai visas mano padėtas nuoširdžias pastangas, turint galvoj vien tik Dievo garbę ir mūsų kolonijos tiek medžiaginę, tiek dvasinę gerovę. Tikiuos, jei dar pasiliksiu São Paulo lietuvų kolonijoje, tai ateity stengsiuos palaikyti glaudesnius ryšius su visais mūsų kolonijos gerasirdžiais geradariais, prisidėjusiais gausiomis aukomis prie pasitatinymo savos lietuvių bažnyčios. Tad Valio, tegyvuoją Gerasirdžių Cikagos Moterų Klubas!

Besidarbaujant be paliavos Cikagos padangėje, nejučiomis atėjo ir laikas apleisti tą mylimąjį miestą, kur reikėjo atsiskirti gal ir ant visados nuo savo artimų giminių — dviejų dėdžių — Gudinskių ir Sugintų, o be to, skaudu buvo atsiskirti ir nuo vietos Gerb. Kunigu, ypač labai buvau pamėgęs didžiai Gerb. Sv. Kryžiaus Kleboną, Kun. A. Skripkų, su kuriuo tiek graiaus laiko praleisdavom nuoširdžiuos pašnekėstuose.

Jo kilni asmenybė su graziomis širdies savybėmis paliko mano dvasioje netadildomą žymę. Nors ir neturin laiką susirašinėti, bet ntekad negalėsiu pamiršti jo geros širdies. Be galo buvo skaudu atsiseikinti su mano tėvo broliu Jonu Sugintu, kurį palikau mies to ligoninėje po sunkios operacijos.

Pasakiau jam paskutinį sudiev vasario 23 d. prieš pat išvažiuoju iš Cikagos.

Nebemanau jau daugiau su juo besuti tiki dėl jo sunkios ligos. Viena tik aplinkybė mane džiugino, kad man ji visai apslėidusį tikybiniu žvilgsniu pavyko atversti prie Dievo, sutinkant jam paskiau priimti visus Sv. Sakramentus, tik man pečiam asmeniniai patarnaujant. Tokiu būdu laimėjau vieną sielą Dievo Karalystei. Grįžęs Brazilijon tik sužinojau, kad šis mano Brangus Dėdė pasimirė 8 d. gegužės, man dar tebevažiuojant Atlanto vandenynu Brazilijos link.

Galutinai apleidau Cikagą vasario mėn. 23 d. 6 val. 15 min. vakaro.

Palydėjo mane į stotį mano Dėdės Gudinskiai, poni J. Cepulienė, p. Stugienė ir kitos ponios veikėjos. — Nors liūdna buvo palikti Cikagą, lyg tarsi

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

VISUOMENĖS ŽINIAI..

S. m. rugsėjo 13 d., 4 val. (punktualiai) po pietų, Mokos mokyklos salė je įvyks mūsų mirusių muzikų—kompozitorių: J. Naujalio 2 mt., C. Sasnausko 20 mt., M. K. Čurlionio 25 mt., (ir dar kitų) mirties, sukurtųjų paminėjimas.

Programa susideda iš dviejų dalių.

I dalyj: Iškilmingas atidarymas. Paskaita. Pagarbos 1 minutė. Libera me Domine.

II dalis grynai meninė. Čia bus atliekami aukščiausiai minėtų kompozitorių kūriniai, kuriuos jungtinis choras, du solistai, styginis kvartetas ir kit... stengsis, Gerb. Publikai kaip gražiau, suprantamiau, perduoti.

Įėjimas visiems laisvas.

Tad nuoširdžiai kviečiu į šį ne paprastą paminėjimą kuo skaitlingiausiai atsilankyti.

Rengėjas: J. Stankūnas.

NAUJAS KAPAS

Rugsėjo mėn. 1 d., 1936 m. staiga mirė Jadvyga Genytė, vos pabaigus 15 metų amžiaus, gyvenanti Rua Newton Prado Nr. 166. São Paulo, paeinanči iš Polonų dvoro, Baisogalos valsčiaus, Kedainių apskrities.

Vėlonė visai nesirgo, ir staiga mirė dirbdama, dar net ir mirties dienoje dirbo fabrike, iki pietų. Nuo pietų liko namie padėti savo motutei namų darbą ir dirbo su motina ligi 5 valanda vakaro.

Ir štai užėjo negera, ir neprasliuko nė ½ val. ir vėlonė mirė, nesišaukus jokios pagalbos.

Mirties priežastis neišaiškinta. Ta po palaidota rugsėjo 4 d. kapinėse «Araça» dideliai žmonių miniai dalyvaujant.

Didžiausiam nuliūdime vėlonė paliko tėvelius, du brolius ir sesutę 12 metų amžiaus, kuri lauko mokyklą Bom Retire.

Lai buna lengva šios žalies žemė-

antrąją savo tėviškę, bet visvien pareigos vertėmams turėjau skirtis, sušukdamas nuoširdžiai: «Valio, tegyvuoją Cikagiečiai lietuviai ilgiausius ir laimingiausius metus!»

(Bus daugiau.)

Iš be laiko minusiaj lietuvaitei, kuri dar daug gražių gyvenimo svajonių ir malonumų buvo kupina.

Jonas Butauskas.

Redakcijos atsakymas

TIESOS IESKOTOJUI. Tamstos straipsnį «Kas davė provokacijona priežastį» skaitėme. Jį patalpinsim kitame «Sviesos» numery. Tamstos pastabos dėl surinktų aukų Lietuvoj Kongreso metu yra teisingos. Jas irgi paskelbsime.

BUVUSIAM BENDRADARBIUI. Tamstos pastabas apie «Lietuvj Brazilijoj ir Lietuvj» ir «Sviesos» bendrovę gavome. Ačiu. Jos šiame numery dėl vietos stokos netilpo. Patalpinsime kitame numery.

ANDRIUI B. Juozo Tėvūno—Verbicko antrašą nežinome. Girdėjome, kad kur tai gyvena Rio Grande do Sul. Su Juozu Ruškium ingi jokio susirašinėjimo nevedam. Apie jį nieko negalima pasakyti. Jei juos norite surasti duokit paieškojimą.

NUO ADMINISTRACIJOS

Invairūs pranešimai — skelbimui vakarienių rengimo reikalui bei sveikinimui laikraštini yra dedami, kai jie buna išanksto apmokėti.

Brazilija

PESASI INTEGRALISTAI SU KOMUNISTAIŠ

Iš Victorijos (Espirito Santo estados, Brazilijoj) pranešimu, rugsėjo 10 d. miesteliuose Pao Grande ir Neiva įvyko ginkluotos muštynės tarp integralistų ir komunistų, kurių pasekmės — 6 integralistai užmušti ir daug sužeista iš abiejų pusių.

Tų muštynių priežastis ir smulkmenos nežinomos.

SKAITYDAMAS

«SVIESA»

ZINOSI

VISKA.

Dr. Camillo Haddad

MEDICINIŠKA KLINIKA — CHIRURGIJA AKUŠERIJA
MOTERU, VIDUJINĖS, ZARNU IR ODOS LIGOS

sifilis, reumatizmas ir kt. gydoma elektros pagalba

Ligonius apžiūri dykai nuo 2 iki 3 v.

Konsulatorija: Rua Boa Vista, 31. (Rūmai Sul America)

4 aukštas, salės: 2, 3, 4. Tel. 2-0300

Ligonius priima: nuo 1 iki 6 val. vakaro. Pašauktas vyksta

į namus; Būto Telef.: 3-0300.